

IZGRADNJA RIBNJAKA »VAGAN« U BAČKOM GRADIŠTU

Početakom 1953. god. izvršena je reorganizacija ribarstva Vojvodine. Ono što je najbitnije i najznačajnije u toj reorganizaciji, to je osnivanje Ribarskog gazdinstva »VOJVODINA« sa delokrugom na teritoriji cele Pokrajine. Osnovni njegov zadatak je unapređenje ribarstva, a što će se postići planskim ribogojstvenim merama na svim ribolovnim terenima, do sada nedovoljno korišćenim, i osvajanjem novih ribnjačkih površina. Da bi se u tom pogledu već u prvoj godini nešto učinilo ovo Gazdinstvo je pristupilo, pored ostalog, izgradnji mrestilišta i mladičnjaka u Bačkom Gradištu. Najpre se pristupilo izgradnji ribnjaka »VAGAN« koji će moći poslužiti i kao modificirani mladičnjak.

Ribnjak »VAGAN« je deo starog korita kanala Bezdán—Bečej koji se sve do 1898. god. ulivao u Tisu kod Bač. Gradišta kada je, usled regulacije korita Tise (presecanje meandre Tise i stvaranje Mrtve Tise), premešteno ušće kanala kod St. Bečaja. Otada, izgradnjom zemljanog mosta Bač. Gradište—St. Bečej sa odgovarajućim propustom, odvojen je vodeni bazen površine od oko 43 ha zv. »VAGAN«. Ovaj ribolovni objekt je iskorišćavan sasvim ekstenzivno.— puštana je riba povremeno iz Kanala i kasnije neplanski izlovljavana. Istina, bilo je i nekih pokušaja masovnijeg poribljavanja—ubacivane su izvesne količine divljeg šarane iz Kanala, a takođe se donosio plemeniti nasad iz Ečke. No, sve su to ostali samo nesistematski pokušaji bez nekog vidnijeg uspeha. Tek ove godine Rib. gazd. »VOJVODINA« privodi »VAGAN« ribnjačkoj kulturi. Celokupni troškovi izgradnje sastojali su se od jednog ispusnog grljenjaka, jedne veće rešetke i kopanja sabirnog kanala dugog oko 200 m.

Najpre je izlovljena sva divlja riba i, cela površina isušena (napominjem da je odvodnjavanje i navodnjavanje idealno, jer je i ispus vode u Mrtvu Tisu i dolivanje iz Kanala moguć gravitacijom u svako doba godine, pošto je površina vode u »VAGANU« niža od površine u Kanalu za 1 m., a od Mrtve Tise viša za 4—5 m.) a takođe je i dno ravno sa potrebnim padom te je moguće potpuno ispuštanje vode. U drugoj fazi, puštena je nova voda i nasaden šaranski podmladak koji je donet iz Hrvatske (za transport ribe, koji je izvršen spec. vagonima i kamionom uz dodatak kiseonika a pod nadzorom prof. Plančića i naših stručnjaka, može se slobodno reći da je 100 % uspeo).

Istovremeno pristupilo se izgradnji mrestilišta u neposrednoj blizini samog ribnjaka (izgrađeno je oko 1 kj. mrestilišta). Proizvedena mlad se je prenela iz mrestilišta na pirinčana polja, koja leže pored samog ribnjaka i koja će u ovom slučaju poslužiti kao kombinovano rastilište—mladičnjak i do kraja vegetacije pirinča moći će se proizvesti

po 1 ha 100—200 kg ribljeg podmlatka za potrebe poribljavanja »VAGANA«, a takođe i većih površina osiromašenih ribolovnih voda ovog kraja. Kombinacijom uzgoja šaranskog podmlatka i pirinča dobiće se dvostruka korist: proizvodnja pirinča neće se nimalo umanjiti, naprotiv ona će se i povećati do 10 %, a s druge strane dobićemo znatne količine ribljeg podmlatka i tako dobrim delom podmiriti potrebe u poribljavanju ovog kraja. Pirinčanih polja imamo u Bač. Gradištu na površini od 41 ha (iduće godine za uzgoj ribe korišćemo i oko 50 ha pirinčanih polja u Bač. Petrovom selu) i sa te površine može se dobiti oko 6—7.000 kg prvoklasnog podmlatka. Na taj način, ukupna površina ovog proizvodnog kruga: mrestilište—pirinčana polja i »VAGAN« iznosi oko 85 ha i kada iduće godine Gazdinstvo obezbedi dovoljno odabrane matične ribe i uzgoji u pirinčanim poljima dobar podmladak, tada će ribnjak »VAGAN« biti iskorišćen do maksimuma i na mesto nekadašnje »bare« imaćemo jedan uređen i prvoklasan ribnjak.

Za ovakav optimizam o visini proizvodnje i rentabiliteta ribnjaka »VAGAN« pružaju nam dosadašnja posmatranja i iskustva. Ribnjak ima dovoljno vode u toku cele godine, količina više vodene flore je umerena, dno ribnjaka je od produktivnog mulja, iz sela i okolnih oranica slivaju se u ribnjak kišnice i druge otpadne vode. Naravno, uz to su potrebne i ostale ribarsko—tehničke mere neophodne za održavanje i povišenje prinosa ribnjaka (krečenje, đubrenje, isušivanje i t. d.) Dalje, potrebna je pomoć od strane naučno—istraživačke službe, da bi se proizvodnja na ovom ribnjaku postavila na solidnoj naučnoj bazi, a time i ribnjak iskoristio do maksimuma. Vjeruje se, da će se uz prihranjivanje postići takav prinos da će »VAGAN« ući u red naših najbogatijih ribnjaka. Ove naše pretpostavke moći ćemo na kraju godine i cifarski dokumentovati a izvršićemo i detaljniju proizvodno—ekonomsku analizu celog ribnjaka.

Primjer ribnjaka »VAGAN« (za koga je prosto neshvatljivo da odgovorni faktori u ribarstvu nisu do sada skoro ništa preduzeli, iako su troškovi njegove izgradnje minimalni a rentabilnost očigledna), i niz još drugih nedovoljno iskorišćenih ribolovnih terena (poplavna područja, rukavci, kanali i dr.) ukazuju da je u Vojvodini rad na unapređenju i proširenju ribarstva tek u početnoj fazi, da su mogućnosti povećanja produkcije ribljeg mesa izvanredni i da će ribarstvo naše Pokrajine u perspektivi (a za to po bogatstvu pogodnog terena ima uslova) postati jedna od značajnijih i najrentabilnijih privrednih grana.

ING. NIKOLA ĐISALOV